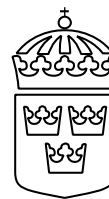

Regeringens proposition

2015/16:32

Ändringar i lagen om kontroll av skyddade
beteckningar på jordbruksprodukter och
livsmedel

Prop.
2015/16:32

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 8 oktober 2015

Stefan Löfven

Sven-Erik Bucht
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till ändringar i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Lagen kompletterar ett antal EU-förordningar om ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar, garanterade traditionella specialiteter och traditionella termer på jordbruks- och livsmedelsområdet.

Ändringarna innebär att hänvisningar i lagen till upphävda EU-förordningar ersätts med hänvisningar till nya EU-förordningar. Vidare föreslås att lagens tillämpningsområde utvidgas till att omfatta en EU-förordning om geografiska beteckningar för aromatiserade vinprodukter.

Slutligen föreslås att vissa hänvisningar till upphävda EU-förordningar i varumärkeslagen (2010:1877) ersätts med hänvisningar till nya EU-förordningar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel	5
2.2	Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877)	7
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Bakgrund och gällande rätt	9
4.1	Nya EU-förordningar	9
4.1.1	Förordning (EU) nr 1151/2012 har ersatt förordning (EG) nr 509/2006 och (EG) nr 510/2006	9
4.1.2	Förordning (EU) nr 1308/2013 och (EU) nr 1306/2013 har ersatt förordning (EG) nr 1234/2007	11
4.1.3	Förordning (EU) nr 251/2014	12
4.2	Nationell lagstiftning	13
4.2.1	Lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel	13
4.2.2	Förordningen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel	14
4.2.3	Varumärkeslagen	15
5	Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel	15
6	Ändringar i varumärkeslagen	20
7	Ikraftträdande	22
8	Konsekvenser	23
8.1	Konsekvenser för det allmänna	23
8.2	Konsekvenser för kommunerna	24
8.3	Konsekvenser för företagen	25
9	Författningskommentar	25
9.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel	25
9.2	Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877)	26
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel (Ds 2015:13)	27

Bilaga 2	Författningsförslag i promemorian Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel (Ds 2015:13).....	28	Prop. 2015/16:32
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser beträffande promemorian Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel (Ds 2015:13)	32	
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	33	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 oktober 2015.....	34	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel,
2. lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag kompletterar

1. rådets förordning (EG) nr 509/2006 av den 20 mars 2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel, och

2. rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel.

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag kompletterar *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel.*

2 §¹

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör skydd för *geografiska beteckningar, ursprungsbeteckningar, traditionellt skydd och garanterade traditionella specialiteter*

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,

2. rådets förordning (EG) nr 1234/2007 av den 22 oktober 2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("förordningen om en

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör skydd för *beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel*

2. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr*

¹ Senaste lydelse 2011:411.

Prop. 2015/16:32 *samlad marknadsordning*”), och

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, 3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008,

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, och

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2.2 Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877)

Prop. 2015/16:32

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 7 § varumärkeslagen (2010:1877) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

7 §

Bestämmelserna i 3 § samt 8 kap. 3–8 §§ och 9 kap. ska tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av

1. rådets förordning (EG) nr 509/2006 av den 20 mars 2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel,

2. rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel,

3. rådets förordning (EEG) nr 1576/89 av den 29 maj 1989 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av spritdrycker,

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, i den ursprungliga lydelsen,

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89, i den ursprungliga lydelsen,

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, i den ursprungliga lydelsen, eller

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, i den ursprungliga lydelsen.

Prop. 2015/16:32

5. rådets förordning (EG) nr 1493/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin, eller

6. rådets förordning (EG) nr 1234/2007 av den 22 oktober 2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden").

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel kompletterar ett antal EU-förordningar som räknas upp i 1 och 2 §§.

Flera av EU-förordningarna har upphävts och ersatts av nya förordningar. Därutöver har en ny förordning som innehåller bestämmelser om skyddade beteckningar tillkommit.

Med anledning av detta har det inom Näringsdepartementet upprättats en promemoria, Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel (Ds 2015:13). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig hos Näringsdepartementet (dnr N2015/02144/RS).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 10 september 2015 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslag som överensstämmer med lagförslagen i denna proposition. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

I förhållande till lagrådsremissen har vissa redaktionella ändringar gjorts.

4 Bakgrund och gällande rätt

4.1 Nya EU-förordningar

4.1.1 Förordning (EU) nr 1151/2012 har ersatt förordning (EG) nr 509/2006 och (EG) nr 510/2006

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel syftar till att skydda det mervärde som en produkts särart eller geografiska ursprung kan medföra för konsumenterna. Skydd kan ges för jordbruksprodukter avsedda att användas som livsmedel och som ingår i bilaga I till EUF-fördraget och för jordbruksprodukter och livsmedel som inte ingår i bilagan men som är nära knutna till jordbruksproduktionen. Förordningen tillämpas inte på spritdrycker, aromatiserade vinprodukter eller inom vinsektorn. Förordningen har ersatt rådets förordning (EG) nr 509/2006 av den 20 mars 2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel och rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel. Syftet med att slå samman förordningarna till en har huvudsakligen varit att förenkla för producenterna att förmedla information om produkternas

egenskaper och särskilda kvaliteter, som beror på de jordbruksmetoder som använts, till köpare och konsumenter.

Endast jordbruksprodukter och livsmedel som framställts med traditionella råmaterial, kännetecknas av en traditionell sammansättning eller framställs eller bearbetas på ett sätt som återspeglar traditionellt bruk kan få skydd som garanterade traditionella specialiteter. För att kunna skyddas som en garanterad traditionell specialitet ska produkten ha en viss särart, vilket innebär att den klart ska skilja sig från liknande produkter som hör till samma kategori.

För att kunna få skydd som en ursprungsbeteckning eller en skyddad geografisk beteckning ska den jordbruksprodukt eller det livsmedel som beteckningen avser härstamma från ett visst avgränsat geografiskt område och dess kvalitet eller egenskaper ska ha en koppling till det geografiska ursprunget. Det krävs en starkare koppling till det avgränsade geografiska området för att registrera en ursprungsbeteckning än vad som gäller för en skyddad geografisk beteckning.

En grupp bestående av producenter eller bearbetningsföretag som arbetar med en sådan produkt kan ansöka om registrering. I undantagsfall kan en enskild fysisk eller juridisk person betraktas som en grupp enligt förordningen. En ansökan om registrering ska bl.a. innehålla en produkt-specifikation med information om produktens egenskaper och produktionsmetod. Förfarandet inleds i medlemsstaten, men avslutas av kommissionen som registrerar de beteckningar som uppfyller kraven i förordningarna. När en beteckning registrerats får den användas av alla aktörer som saluför jordbruksprodukter och livsmedel som överensstämmer med produktspecifikationen.

Ett kontrollsystem är kopplat till det skydd som ges genom förordningen. En producent som för första gången ska producera en produkt som registrerats ska i förväg anmäla detta till den behöriga myndigheten eller det behöriga kontrollorganet i den medlemsstat där producenten är etablerad. Myndigheten eller kontrollorganet ska, innan produkten släpps ut på marknaden, kontrollera att produktspecifikationen följs.

Den behöriga myndigheten eller kontrollorganet ska vidare kontrollera att de skyldigheter som fastställs i förordningen följs. Denna kontroll ska ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd. Ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar och garanterad traditionell specialitet ska skyddas mot missbruk och vilseledande bruk och registrerade benämningar ska skyddas mot allt bruk som sannolikt kan vilseleda konsumenterna.

Bestämmelserna om skyddet för ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter har i allt väsentligt förts över från förordning (EG) nr 509/2006 och (EG) nr 510/2006 till förordning (EU) nr 1151/2012.

Även bestämmelserna om ansökningsförfarandet, kommissionens granskning, registreringen, invändningsförfarandet, ändringar i produkt-specifikation, avregistreringar och medlemsstaternas ansvar för kontrollen av efterlevnaden av bestämmelserna har i sak förts över till den nya förordningen.

Nytt är att det i den nya förordningen införs även en ny kvalitetsordning, *frivilliga kvalitetsbegrepp*. Närmare regler ska fastställas av kommissionen genom genomförandeakter. Det frivilliga kvalitetsbegreppet ska avse en egenskap hos en eller flera produktkategorier eller jordbruks- eller bearbetningsmässig kvalitet som är tillämplig i särskilda områden och användningen av termen ska ge produkten ett mervärde. Termen får användas för alla produkter som uppfyller de krav som kommissionen ställer upp för ett begrepp. Medlemsstaterna ska genomföra riskanalysbaserade kontroller för att säkerställa att bestämmelserna om frivilliga kvalitetsbegrepp följs.

Tillämpningsförordningen

Närmare bestämmelser om tillämpningen av förordning (EU) nr 1151/2012 finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 668/2014 av den 13 juni 2014 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel. Tillämpningsförordningen innehåller närmare bestämmelser om bl.a. utformningen av och innehållet i registreringsansökningar, beskrivningen av produkter och produktionsmetoder, invändningar, ändringar i produktspecifikationer samt avregistreringar. Tillämpningsförordningen trädde i kraft i juni 2014.

4.1.2 Förordning (EU) nr 1308/2013 och (EU) nr 1306/2013 har ersatt förordning (EG) nr 1234/2007

Rådets förordning (EG) nr 1234/2007 av den 22 oktober 2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("förordningen om en samlad marknadsordning") har upphävts och, såvitt nu är aktuellt, ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008. Bestämmelserna om definitioner, ansökningsförfarandet för registrering och skyddets innebörd för ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck inom vinsektorn har i sak förts över från förordning (EG) nr 1234/2007 till förordning (EU) nr 1308/2013 som reglerar marknadsinstrumenten för EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Bestämmelserna om medlemsstaternas kontroll av att bestämmelserna om skydd för ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck inom vinsektorn följs har förts över i sak till

förordningen (EU) nr 1306/2013 som reglerar finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitikerna inom EU.

För att få skydd som en ursprungsbeteckning eller en skyddad geografisk beteckning ska det vin som beteckningen avser ha en viss koppling till ett visst avgränsat geografiskt område och besitta en specifik kvalitet, ett specifikt anseende eller någon annan specifik egenskap som kan hänföras till det geografiska ursprunget. Det krävs en starkare koppling till det avgränsade geografiska området för att registrera en ursprungsbeteckning än vad som gäller för en skyddad geografisk beteckning.

En grupp bestående av producenter eller bearbetningsföretag som arbetar med en sådan produkt kan ansöka om registrering. I undantagsfall får en enskild producent ansöka om registrering. En ansökan om att få en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning för ett vin registrerad ska bl.a. innehålla en produktspecifikation med information om produktens egenskaper och produktionsmetod samt en avgränsning av det geografiska området. Förfarandet inleds i medlemsstaten, men avslutas av kommissionen som registrerar de beteckningar som uppfyller kraven i förordning (EU) nr 1308/2013.

Ett kontrollsystem är kopplat till det skydd som ges för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar genom förordningen. Innan en produkt som skyddas av en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning släpps ut på marknaden ska den behöriga myndigheten eller det behöriga kontrollorganet kontrollera att produktspecifikationen följs. De behöriga myndigheterna ska vidare kontrollera att de skyldigheter som fastställs i förordning (EU) nr 1308/2013 följs. Denna kontroll ska ske i enlighet med förordning (EG) nr 882/2004. Ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar ska skyddas mot varje direkt eller indirekt kommersiellt bruk av en skyddad beteckning och alla former av obehörigt eller vilseledande bruk.

Vidare omfattas även traditionella uttryck inom vinsektorn av förordning (EU) nr 1308/2013. Med traditionella uttryck avses uttryck som av tradition används i medlemsstaterna för att beteckna produktions- eller lagringsmetoden, kvalitet, färg, typ av plats eller en särskild händelse förknippad med historien, för produkter med en skyddad ursprungsbeteckning. Traditionella uttryck ska erkännas, definieras och skyddas av kommissionen. Medlemsstaterna ska enligt förordning (EU) nr 1306/2013 vidta de åtgärder som behövs för att förhindra olovlig användning av skyddade traditionella uttryck.

4.1.3 Förordning (EU) nr 251/2014

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 innehåller bl.a. bestämmelser om geografiska beteckningar för aromatiserade vinprodukter. För att få skydd som en skyddad geografisk beteckning ska den aromatiserade vinprodukten som beteckningen avser ha sitt ursprung

i en region, en särskild plats eller ett land till vilket dess kvalitet eller dess anseende eller viss annan egenskap kan tillskrivas. En grupp bestående av producenter eller bearbetningsföretag som arbetar med en sådan produkt kan ansöka om registrering. En ansökan om att få en geografisk beteckning för en aromatiserad vinprodukt registrerad ska bl.a. innehålla en produktspecifikation med information om produktens egenskaper och produktionsmetod samt en avgränsning av det geografiska området. Förfarandet inleds i medlemsstaten, men avslutas av kommissionen som registrerar de beteckningar som uppfyller kraven i förordningen.

Ett kontrollsystem är kopplat till det skydd som ges genom förordningen. Innan en produkt som skyddas av geografisk beteckning släpps ut på marknaden ska den behöriga myndigheten eller det behöriga kontrollorganet kontrollera att produktspecifikationen följs. De behöriga myndigheterna ska vidare kontrollera att de skyldigheter som fastställs i förordningen följs. Denna kontroll ska ske i enlighet med förordning (EG) nr 882/2004. Geografiska beteckningar ska skyddas mot varje direkt eller indirekt kommersiellt bruk av en skyddad beteckning och alla former av obehörigt eller vilseledande bruk.

4.2 Nationell lagstiftning

4.2.1 Lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Enligt 1 § kompletterar lagen förordningarna (EG) nr 509/2006 och (EG) nr 510/2006. Enligt 2 § kompletterar lagen även ett antal EU-förordningar i de delar som de innehåller bestämmelser som rör skydd för geografiska beteckningar, ursprungsbeteckningar, traditionellt skydd och garanterade traditionella specialiteter. Dessa EU-förordningar är förordning (EG) nr 1234/2007, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89 och förordning (EG) nr 882/2004.

Enligt 3 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer befogenhet att meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EU-bestämmelserna. I 4–12 §§ finns bestämmelser om kontrollen av att lagen och EU-bestämmelserna följs. Här framgår att kontrollen ska utövas av Livsmedelsverket, länsstyrelserna och kommunerna i enlighet med de föreskrifter som regeringen meddelar. Kontrollmyndigheterna ska samverka och verka för att åtgärder vidtas mot överträdelse av lagen eller EU-bestämmelserna. Vidare framgår hur kommunerna får fördela kontrollen sinsemellan. Kontrollmyndigheter ges rätt att få tillträde till utrymmen och få del av nödvändig information för att kunna utöva kontrollen. Regeringen eller den myndighet som regering bestämmer får meddela föreskrifter om hur kontrollen ska bedrivas.

Enligt 13–16 §§ får kontrollmyndigheterna meddela förelägganden och förbud, vilket får förenas med vite. Vidare får varor omhändertas. Kontrollmyndigheten får även besluta om rättelse på bekostnad av den som inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen eller EU-bestämmelserna. Av 17 § framgår att kontrollmyndigheterna kan begära hjälp av polismyndigheten för kontroll eller verkställighet av beslut meddelade enligt lagen eller EU-bestämmelserna. Enligt 18 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för kontroll, prövning eller handläggning enligt lagen eller EU-bestämmelserna. I 19–21 §§ finns bestämmelser om överklagande.

4.2.2 Förordningen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

I 2 § utses Livsmedelsverket som behörig myndighet att ta emot och handlägga ansökningar om registrering av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Vidare framgår att Livsmedelsverket ska samråda med Jordbruksverket angående vissa specificerade jordbruksprodukter. Av 2 a § framgår att Livsmedelsverket ska utföra vissa uppgifter avseende kravspecifikationer för spritdrycker enligt förordning (EG) 110/2008. Enligt 3 § ska Livsmedelsverket övervaka att de övriga kontrollmyndigheterna fullgör sina förpliktelser enligt lagen. I 4 § ges Livsmedelsverket befogenhet att meddela de föreskrifter och meddela de beslut som behövs som komplettering till lagen och EU-bestämmelserna.

I 5 § utses de myndigheter som utöver Livsmedelsverket är behöriga att utöva kontroll enligt 25 och 25 a §§ livsmedelsförordningen (2006:813), dvs. länsstyrelser och kommuner, till behöriga myndigheter att utöva kontroll. Av 6 § framgår att Livsmedelsverket är behörig myndighet att utöva kontroll enligt bilaga II till förordning (EG) nr 510/2006. Enligt 7 § samordnar länsstyrelserna kommunernas kontroll och enligt 8 § samordnar Livsmedelsverket övriga kontrollmyndigheters verksamhet. Av 9 § följer att Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om hur kontrollen ska bedrivas och av 10 § följer att Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om skyldigheten för en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan att lämna information till verket eller länsstyrelsen om kontrollen de bedriver. Enligt 11 § ska de kostnader en kontrollmyndighet får till följd av vissa specifika åtgärder ersättas av den som ägde de omhändertagna varorna.

Av 13 § följer att bestämmelser om avgifter finns i förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. I 14 § anges att Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter för verkställighet av lagen och förordningen.

Varumärkeslagen innehåller enligt 1 § första stycket bestämmelser om varumärken och andra varukännetecken för varor eller tjänster som tillhandahålls i en näringsverksamhet och som var och en kan förvärva ensamrätt till. Lagen innehåller enligt 1 § andra stycket också bestämmelser om särskilda beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel som är skyddade inom EU. Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om registrering av varumärken, hävning av registrering, internationell varumärkesregistrering, straffansvar, vitesförbud och skadestånd.

Vid intrång i den rätt som följer av de särskilda beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel som räknas upp i 10 kap. 7 § är bestämmelserna om vitesförbud (8 kap. 3 §), skadestånd (8 kap. 4–6 §§), åtgärder med intrångsgörande varor (8 kap. 7 §), spridning av information om dom i mål om varumärkesintrång (8 kap. 8 §), informationsföreläggande och intrångsundersökning (9 kap.) och behandling av personuppgifter (10 kap. 3 §) i varumärkeslagen tillämpliga.

5 Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Regeringens förslag: Bestämmelsen om vilka förordningar som i sin helhet kompletteras av lagen ska ändras så att hänvisningen i stället görs till förordning (EU) nr 1151/2012. I bestämmelsen om vilka förordningar som delvis kompletteras av lagen ska geografiska beteckningar, ursprungsbeteckningar, traditionellt skydd och garanterade traditionella specialiteter ersättas med samlingsbegreppet beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Bestämmelsen ska också ändras så att hänvisningen till förordning (EG) nr 1234/2007 ersätts med en hänvisning till förordningarna (EU) nr 1306/2013 och (EU) nr 1308/2013 och så att en hänvisning görs till förordning (EU) nr 251/2014.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslås dock att uttrycket garanterad traditionell specialitet ska ersättas av begreppet traditionella uttryck.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft något att invända mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om förordning (EU) nr 1151/2012

Enligt 1 § lagen om kontroll av skyddade beteckningar kompletterar lagen förordningarna (EG) nr 509/2006 och (EG) nr 510/2006. Förordningarna har upphävts och ersatts av förordning (EU) nr 1151/2012. Kraven för vad som utgör en ursprungsbeteckning och en geografisk

beteckning har i allt väsentligt förts över från förordning (EG) 510/2006 till förordning (EU) nr 1151/2012. Nytt i förordning (EU) nr 1151/2012 är dock att namnet på ett land får vara en skyddad geografisk beteckning och att kommissionen, enligt artikel 5.4, får anta delegerade akter om undantag avseende vissa krav för att ta hänsyn till de specifika egenskaperna hos framställningen av produkter med animaliskt ursprung och vissa produkters eller områdets särskilda egenskaper.

Även regleringen av vad som utgör en garanterad traditionell specialitet har i allt väsentligt förts över från förordning (EG) nr 509/2006 till förordning (EU) nr 1151/2012. Kommissionen ges i artikel 18.5 också befogenhet att anta delegerade akter avseende närmare bestämmelser om kraven för att säkerställa att ordningen fungerar smidigt. Definitionen på traditionell har också ändrats så att det nu krävs en påvisad förekomst på den inhemska marknaden under en period om minst 30 år, tidigare krävdes minst 25 år.

Bestämmelserna om processen kring registrering av en ursprungsbeteckning, geografisk beteckning eller garanterad traditionell specialitet har också förts över i sak från förordning (EG) nr 509/2006 och förordning (EG) 510/2006 till förordning (EU) nr 1151/2012. Kommissionen ges genom artikel 49.7 i förordning (EU) nr 1151/2012 befogenhet att anta delegerade akter och genomförandeakter för att förenkla ansökningsprocessen. Vidare ges kommissionen även befogenhet att anta delegerade akter och genomförandeakter med kompletterande bestämmelser kring invändningsförfarandet, förfarandet för ändringar i produkt-specifikationer och avregistreringsförfarandet som kommissionen har ansvar för enligt artikel 51.6, 53.3 och 54.2.

Även bestämmelserna om medlemsstaternas ansvar för övervakningen av att bestämmelserna om skyddade beteckningar följs är i sak desamma som i de upphävda förordningarna.

Frivilliga kvalitetsbegrepp

Den huvudsakliga nyheten är att det i förordningen har förts in ytterligare en kvalitetsordning, frivilliga kvalitetsbegrepp. Frivilliga kvalitetsbegrepp får användas för de jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av förordning (EU) nr 1151/2012. För att ett begrepp ska komma ifråga som ett frivilligt kvalitetsbegrepp ska det avse en egenskap eller en bearbetningsmässig kvalitet som ger produkten ett mervärde.

De frivilliga kvalitetsbegreppen skiljer sig från övriga kvalitetsordningar som omfattas av förordningen på så sätt att ett frivilligt kvalitetsbegrepp är en märkning som en producent får använda för sin produkt utan att ansöka om registrering av produkten. Alla producenter som tillverkar en produkt som uppfyller de kriterier för ett frivilligt kvalitetsbegrepp som kommissionen, genom en genomförandeakt, uppställt får använda begreppet vid märkningen av sin produkt. Exempel på frivilligt kvalitetsbegrepp som anges i förordningen i artikel 31 är produkter från bergsområden. Begreppet har definierats i förordningen och kompletterats av kommissionen genom en delegerad förordning, kommissionens delegerade förordning (EU) nr 665/2014 av den 11 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012

när det gäller användningsvillkoren för det frivilliga kvalitetsbegreppet ”produkt från bergsområde”.

Olika typer av produkter kan vara märkta med samma frivilliga kvalitetsbegrepp. Exempelvis kan både mjölk och kött vara produkter från bergsområden. Detta skiljer sig från de övriga kvalitetsordningarna som omfattas av förordningen där varje registrering avser en specifik produkt såsom exempelvis Skånsk spettekaka, Kalix löjrom, falukorv eller hushållsost.

Även när det gäller medlemsstaternas kontroll skiljer sig de frivilliga kvalitetsbegreppen från de övriga kvalitetsförordningarna som omfattas av förordningen. För ursprungsbezeichnungar, geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter sker som konstaterats tidigare två typer av kontroll. Först ska kontroll ske innan en produkt släpps ut på marknaden och kontrollen innebär då att se om produkten stämmer överens med den produktspecifikation som omfattades av ansökan och registreringen. Därefter är medlemsstaterna skyldiga att se till att det utövas kontroll över produkter som finns på marknaden så att dessa uppfyller kraven i förordningen. För de frivilliga kvalitetsbegreppen sker ingen förhandskontroll av märkningen, utan dessa produkter får släppas på marknaden utan föregående granskning. Medlemsstaterna har dock därefter ett ansvar att genomföra riskanalysbaserade kontroller för att säkerställa att produkterna på marknaden uppfyller kraven för frivilliga kvalitetsbegrepp och tillämpa lämpliga administrativa sanktioner vid överträdelse av förordningen.

Enligt lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel har Livsmedelsverket i dag huvudansvaret för kontrollen av att produkter som finns på marknaden uppfyller de krav som finns i EU-förordningarna om de olika kvalitetsordningarna. Kontrollen utövas av Livsmedelsverket, kommunerna och länsstyrelserna. Kontrollen av livsmedel utförs som ett led i respektive myndighets ordinarie livsmedelskontroll. Ansvaret för den operativa kontrollen av jordbruksprodukter ligger däremot centralt på Livsmedelsverket.

För att kunna utöva kontrollen har kontrollmyndigheterna rätt till upplysningar och rätt att ta del av handlingar och få tillträde till områden och lokaler med anknytning till verksamheten och får där göra undersökningar och ta prover. Kontrollmyndigheterna får vidare meddela de förelägganden och förbud som krävs för att bestämmelserna i EU-förordningarna om de olika kvalitetsordningarna ska följas. Förelägganden och förbud får förenas med vite. Kontrollmyndigheterna får omhänderta varor om förelägganden eller förbud inte följs och begära hjälp av Polismyndigheten om det behövs för kontroller eller verkställighet av beslut.

Regeringen gör bedömningen att det av effektivitetsskäl är lämpligt att samordna kontrollen av de krav som gäller för de frivilliga kvalitetsbegreppen med den kontroll som myndigheterna utövar i dag.

Vidare framgår av förordningen att medlemsstaterna ska tillämpa lämpliga administrativa sanktioner vid överträdelse av bestämmelserna om frivilliga kvalitetsbegrepp. Som ovan nämnts har kontrollmyndigheterna, enligt lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel, rätt att meddela de förelägganden och förbud som krävs för att bestämmelserna i EU-förordningarna om de olika

kvalitetsordningarna ska följas samt förena dessa förelägganden och förbud med vite. Ett sådant föreläggande kan avse krav på att lämna ut handlingar m.m. som behövs för en effektiv kontroll men de kan också avse åtgärder för att få näringsidkare att fullgöra sina skyldigheter enligt lagstiftningen. Ett vitesföreläggande enligt nuvarande bestämmelser beslutas av kontrollmyndigheten som kan ansöka om utdömande av vite hos allmän förvaltningsdomstol när föreläggandet har fått laga kraft. Regeringen gör bedömningen att den sanktionsmöjlighet som i dag finns i lagen, i form av vitesföreläggande, uppfyller kravet i artikel 34 i förordningen på att medlemsstaterna ska tillämpa lämpliga administrativa sanktioner vid överträdelser av bestämmelserna om frivilliga kvalitetsbegrepp.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras att bestämmelser om skyddade ursprungsbezeichnungar, geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter i allt väsentligt har förts över från förordning (EG) nr 509/2006 och förordning (EG) nr 510/2006 till förordning (EU) nr 1151/2012. Det som är nytt är att det har införts en ny kvalitetsordning, frivilliga kvalitetsbegrepp. De myndigheter som i dag ansvarar för att kontrollera att regelverket om beteckningar följs bör också ansvara för att kontrollera den nya kvalitetsordningen. Hänvisningen till förordningarna (EG) nr 509/2006 och (EG) nr 510/2006 i lagen bör därför ersättas med en hänvisning till förordning (EU) nr 1151/2012.

Förordningarna (EU) nr 1306/2013 och (EU) nr 1308/2013

Lagen om kontroll av skyddade beteckningar av jordbruksprodukter och livsmedel kompletterar även förordning (EG) nr 1234/2007 i de delar den innehåller bestämmelser som rör skydd för geografiska beteckningar, ursprungsbezeichnungar, traditionellt skydd och garanterade traditionella specialiteter. Förordning (EG) nr 1234/2007 har dock upphävts och ersatts av de nya förordningarna (EU) nr 1308/2013, som reglerar marknadsinstrumenten för EU:s gemensamma jordbrukspolitik, och (EU) nr 1306/2013, som reglerar finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU.

De materiella bestämmelserna i förordningarna avseende ursprungsbezeichnungar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck inom vinsektorn motsvarar i sak de som tidigare fanns i den nu upphävda förordningen (EG) nr 1234/2007. Hänvisningen till förordning (EG) nr 1234/2007 bör därför ersättas av en hänvisning till förordningarna (EU) nr 1308/2013 och (EU) nr 1306/2013.

Förordning (EU) nr 251/2014

Förordning (EU) nr 251/2014 innehåller bestämmelser om geografiska beteckningar för aromatiserade vinprodukter. Systemet för registrering och skydd av produkterna är uppbyggt på samma sätt som för geografiska beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Den grupp av producenter som vill registrera en ursprungsbezeichnung eller geografisk beteckning lämnar in en ansökan i den medlemsstat där ursprungsbezeichnung eller den geografiska beteckningen har sitt ur-

sprung och den aktuella medlemsstaten granskar sedan ansökan och inleder ett nationellt invändningsförfarande.

Om ansökan anses uppfylla kraven för registrering av en geografisk beteckning ska den vidarebefordras till kommissionen och anses ansökan inte uppfylla kraven ska den avslås, enligt artikel 13. Medlemsstaterna ska, enligt artikel 20.4, vidare vidta lämpliga administrativa och juridiska åtgärder för att förebygga eller stoppa olaglig användning av skyddade geografiska beteckningar på aromatiska vinprodukter. Vidare ska medlemsstaterna, enligt artikel 22.1, även utse en behörig myndighet som ska ansvara för kontrollen när det gäller de skyldigheter som fastställs avseende geografiska beteckningar i förordningen.

Förordningen kompletteras i dag, i de delar den innehåller bestämmelser om förbud eller villkor för handhavande eller utsläppande på marknaden av livsmedel, av livsmedelslagen (2006:804). Livsmedelslagens syfte är att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel (1 §). Förordningen syftar dock, snarare än att säkerställa att endast hälsosamma och säkra livsmedel släpps ut på marknaden, till att skydda ett mervärde hos aromatiserade vinprodukter. Förordningens syfte överensstämmer således inte helt med livsmedelslagens.

Den skyddsordning som regleras i förordningen är uppbyggd på samma sätt som skyddsordningarna för geografiska beteckningar avseende jordbruksprodukter, livsmedel och produkter inom vinsektorn. Att samla all lagstiftning som rör geografiska beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel i samma lag skulle underlätta för enskilda att informera sig om vad som gäller för just sådana produkter och förenkla tillgängligheten till lagstiftningen.

Regeringen gör därför bedömningen att förordningen, i likhet med övriga EU-förordningar gällande skyddade beteckningar inom livsmedelssektorn, bör kompletteras av lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel, i de delar den innehåller bestämmelser om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

Beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Enligt 2 § i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel kompletteras lagen av de i paragrafen uppräknade EU-förordningarna i de delar de innehåller bestämmelser som rör skydd för geografiska beteckningar, ursprungsbeteckningar, traditionellt skydd och garanterade traditionella specialiteter. De aktuella EU-förordningarna innehåller dels bestämmelser om skyddade beteckningar avseende vin- och spritprodukter och dels bestämmelser om offentlig kontroll. Bestämmelserna om offentlig kontroll gäller alla typer av beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. I EU-förordningen om offentlig kontroll används dock inte begreppen *geografiska beteckningar*, *ursprungsbeteckningar*, *traditionellt skydd* och *garanterade traditionella specialiteter*. Regeringen gör bedömningen att uttrycket *beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel* bör användas för att bättre illustrera att lagen kompletterat både bestämmelser om skyddade beteckningar avseende vin- och spritprodukter och

6 Ändringar i varumärkeslagen

Regeringens förslag: Bestämmelsen i varumärkeslagen om vilka bestämmelser i lagen som ska tillämpas vid intrång i en beteckning ska ändras så att hänvisningen till förordningarna (EG) nr 509/2006, (EG) nr 510/2006 och (EG) nr 1234/2007 ersätts med en hänvisning till förordningarna (EU) nr 1151/2012 och (EU) nr 1308/2013. Hänvisningarna i lagen till förordning (EEG) nr 1576/89 och förordning (EG) nr 1493/1999 ska tas bort. Dessutom ska en hänvisning till förordning (EU) nr 251/2014 läggas till i lagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft något att invända mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Varumärkeslagen innehåller bestämmelser om varumärken och andra varukännetecken för varor eller tjänster och särskilda beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel som är skyddade inom EU. Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om registrering av varumärken, hävning av registrering, internationell varumärkesregistrering, straffansvar, vitesförbud och skadestånd.

Bestämmelserna i varumärkeslagen om vitesförbud (8 kap. 3 §), skadestånd (8 kap. 4–6 §§), åtgärder med intrångsgörande varor (8 kap. 7 §), spridning av information om dom i mål om varumärkesintrång (8 kap. 8 §), informationsföreläggande och intrångsundersökning (9 kap.) och behandling av personuppgifter (10 kap. 3 §) ska enligt 10 kap. 7 § varumärkeslagen tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av bl.a. förordning (EG) nr 509/2006, (EG) nr 510/2006, (EG) nr 1234/2007 och rådets förordning (EEG) nr 1576/89 av den 29 maj 1989 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av spritdrycker.

Bestämmelserna som nu finns i 10 kap. 7 § varumärkeslagen (tidigare 68 § i den äldre varumärkeslagen [1960:644]) infördes som ett led i genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (det s.k. civilrättsliga sanktionsdirektivet). Enligt artikel 2 och 3 i sanktionsdirektivet ska de åtgärder, förfaranden och sanktioner som föreskrivs i direktivet vara tillämpliga vid varje intrång i de immateriella rättigheter som följer av gemenskapsrätten och/eller den berörda medlemsstatens nationella rätt. De särskilda beteckningarna på jordbruksprodukter och livsmedel utgör sådana immateriella rättigheter.

I propositionen 2008/09:67, Civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område – genomförande av direktiv 2004/48/EG (s. 245 f.), konstaterades att det inte fanns några sanktionsbestämmelser som var tillämpliga vid intrång i sådana rättigheter som skyddas av de särskilda

beteckningarna på jordbruksprodukter och livsmedel och att sådana med anledning av sanktionsdirektivet behövde införas. Eftersom dessa rättigheter ansågs ha en anknytning till varumärkesrätten ansåg regeringen det lämpligt att dessa sanktionsbestämmelser infördes i varumärkeslagen efter bestämmelserna om intrång i gemenskapsvarumärken. En ny paragraf, 68 §, trädde i kraft den 1 april 2009 (SFS 2009:110) där bestämmelserna som i dag finns i 10 kap. 7 § varumärkeslagen infördes. Av förarbetena till den nu gällande varumärkeslagen (proposition 2009/10:255 s. 485) framgår att bestämmelserna i den tidigare 68 § i sak förts över till den nya lagen.

Med stöd av varumärkeslagen kan en domstol vid vite bl.a. förbjuda den som gör eller medverkar till intrång i en beteckning som är skyddad enligt EU-förordningarna att fortsätta med det. Som nämnts i avsnitt 3.1 har kontrollmyndigheterna med stöd av lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel möjlighet att meddela förelägganden och förbud förenade med vite. Bestämmelserna om vite i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och i varumärkeslagen är avsedda att användas i olika sammanhang och tillämpas av olika myndigheter och har därför ansetts kunna gälla parallellt (jfr prop. 2009/10:22 s. 39 f.).

Förordningarna (EG) nr 509/2006 och (EG) nr 510/2006 har upphävts och ersatts av förordning (EU) nr 1151/2012. Bestämmelserna om skydd för de olika skyddade beteckningarna är desamma som i de äldre förordningarna. Även förordning (EG) nr 1234/2007 har upphävts och bestämmelserna avseende skydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar inom vinsektorn har i sak förts över till förordning (EU) nr 1308/2013. Bestämmelserna om skydd är desamma som i den äldre förordningen. Mot denna bakgrund bör de bestämmelser i varumärkeslagen som gäller vid intrång i en rätt till en beteckning enligt förordning (EG) nr 509/2006, (EG) nr 510/2006 och (EG) nr 1234/2007 istället gälla för intrång i en rätt till en beteckning enligt förordning (EU) nr 1151/2012 och (EU) nr 1308/2013.

Rådets förordning (EEG) nr 1576/89 av den 29 maj 1989 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av spritdrycker har upphävts och ersatts av förordning (EG) nr 110/2008. Förordning (EG) nr 110/2008 omfattas redan av bestämmelserna i 10 kap. 7 § varumärkeslagen. Däremot ska hänvisningen till den upphävda förordningen (EEG) nr 1576/89 tas bort.

Rådets förordning (EG) nr 1493/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin har upphävts och hänvisningen till den upphävda förordningen ska därför tas bort.

Den nya förordningen (EU) nr 251/2014 innehåller bl.a. bestämmelser om geografiska beteckningar för aromatiserade vinprodukter. Dessa utgör sådana särskilda beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel som bör omfattas av bestämmelserna i 10 kap. 7 § varumärkeslagen. Förordning (EU) nr 251/2014 bör därför läggas till i uppräknningen i 10 kap. 7 § varumärkeslagen.

I den nu gällande lydelsen av 10 kap. 7 § varumärkeslagen är hänvisningarna till EU-förordningarna utformade på så sätt att de avser EU-bestämmelserna i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamiska hänvisningar. Bestämmelserna i 10 kap. 7 § varumärkeslagen avser bestämmelser om bl.a. skadestånd, vite samt informationsföreläggande och intrångsundersökning, dvs. bestämmelser om civilrättsliga sanktioner och tvångsmedel. Hänvisningarna bör därför avse EU-bestämmelserna i en viss angiven lydelse, s.k. statiska hänvisningar, och utformas enligt nya anvisningar för författningsskrivning. En följd av att ha statiska hänvisningar blir att om EU-bestämmelserna ändras behöver lagstiftaren överväga om någon ändring behöver göras i den nationella lagstiftningen.

7 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Ändringarna i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och i varumärkeslagen ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig särskilt i fråga om ikraftträdandet.

Skälen för regeringens förslag: Ändringarna bygger huvudsakligen på unionslagstiftning.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 trädde i kraft den 3 januari 2013.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 trädde i kraft den 20 februari 2008 och tillämpas fr.o.m. den 20 maj 2008.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 trädde i kraft den 20 december 2013 och tillämpas med vissa undantag fr.o.m. den 1 januari 2014. De bestämmelser som är relevanta i detta sammanhang ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2014.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 trädde i kraft den 18 juni 2004 och tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2006.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 trädde i kraft den 27 mars 2014 och ska tillämpas fr.o.m. den 28 mars 2015. Artiklarna 36.1 och 36.3 ska dock tillämpas fr.o.m. den 27 mars 2014.

Med hänsyn till att förordningarna redan trätt i kraft och har börjat tillämpas bör lagändringarna träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår därför att ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016. Regeringen gör bedömningen att någon övergångsbestämmelse inte behövs.

8.1 Konsekvenser för det allmänna

Regeringens bedömning: Förslaget innebär endast marginella förändringar när det gäller det allmännas ansvar för kontrollen av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Förslaget bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för det allmänna.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft något att invända mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

De föreslagna ändringarna i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel innebär inga större förändringar avseende kontrollmyndigheternas ansvar. Kvalitetsordningarna avseende ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter avseende jordbruksprodukter och livsmedel och inom vinsektorn finns redan i dag och dessa bestämmelser har i sak förts över till nya EU-förordningar. Det som tillkommit är kvalitetsordningen för skydd av geografiska beteckningar på aromatiserade vinprodukter och kvalitetsordningen frivilliga kvalitetsbegrepp för jordbruksprodukter och livsmedel.

Livsmedelsverket

Nya kvalitetsordningar innebär ytterligare produkter att kontrollera. Den kontroll som ska genomföras av kontrollmyndigheterna inom detta område ska dock, liksom för redan befintliga kvalitetsordningar, grundas på en riskanalys och bedöms, liksom i dag ske med låg frekvens. Vidare är ordningen med frivilliga kvalitetsbegrepp av begränsad omfattning, så till vida att den omfattar väldigt få begrepp. Kontrollmyndigheterna utför redan i dag kontroll av de befintliga kvalitetsordningarna. Den ytterligare kontroll som de nya kvalitetsordningarna kommer att innebära bedöms bli av mycket begränsad omfattning och de eventuellt ökade kostnaderna som uppkommer ryms inom ramen för befintligt anslag.

Länsstyrelserna

Nya kvalitetsordningar innebär som konstaterats ovan ytterligare produkter att kontrollera. Den kontroll som ska genomföras av kontrollmyndigheterna inom detta område ska dock, liksom för redan befintliga kvalitetsordningar, grundas på en riskanalys och bedöms, liksom i dag ske med låg frekvens. Vidare är ordningen med frivilliga kvalitetsbegrepp av begränsad omfattning, så till vida att den omfattar väldigt få begrepp. Kontrollmyndigheterna utför redan i dag kontroll av de befintliga kvalitetsordningarna. Den ytterligare kontroll som de nya kvalitetsordningarna kommer att innebära bedöms bli av mycket begränsad

Prop. 2015/16:32 omfattning och de eventuellt ökade kostnaderna som uppkommer ryms inom ramen för befintligt anslag.

Polismyndigheten

De fall då kontrollmyndigheterna behöver påkalla hjälp från Polismyndigheten bedöms bli mycket få. Den ökade arbetsbördan som detta skulle kunna leda till för Polismyndigheten förväntas därför bli så ytterst marginell att kostnaden för denna ryms inom redan befintliga anslag.

Domstolarna

Nya kvalitetsordningar för kontroll innebär att kontrollmyndigheterna kan komma att fatta fler beslut som kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. De fall då kontrollmyndigheterna upptäcker någon brist som leder till att en åtgärd måste vidtas bedöms bli mycket få. Den ökade arbetsbördan som detta skulle kunna leda till för de allmänna förvaltningsdomstolarna förväntas därför bli så ytterst marginell att kostnaden för denna ryms inom redan befintliga anslag. Ändringarna i varumärkeslagen innebär att nya kvalitetsordningar kommer att omfattas av aktuella bestämmelser i varumärkeslagen. De fall då några åtgärder kommer att behöva vidtas bedöms dock bli mycket få och den eventuella ökade måltillströmning till allmän domstol som ändringarna kan komma att medföra bedöms vara högst marginell. Kostnaden för denna eventuella ökning bedöms rymmas inom befintligt anslag.

8.2 Konsekvenser för kommunerna

<p>Regeringens bedömning: Förslaget medför inte några konsekvenser för kommunerna.</p>

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft något att invända mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: Kommunernas ansvar för kontroll avseende de befintliga kvalitetsordningarna är oförändrat. De två tillkommande kvalitetsordningarna, avseende geografiska beteckningar för aromatiserade vinprodukter och frivilliga kvalitetsbegrepp för jordbruksprodukter och livsmedel, bedöms inte medföra annat än en marginellt ökad arbetsbörda. Förslaget bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

Regeringens bedömning: Förslaget medför inte några konsekvenser för företagen.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft något att invända mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: För företagen innebär förslaget att det finns två nya kvalitetsordningar att nyttja. De kostnader som kan uppstå för företagen är de som kan uppstå i samband med offentlig kontroll. Med hänsyn till att kontrollen endast bedömts öka marginellt med anledning av förslaget bör förslaget inte få några ekonomiska konsekvenser för företagen.

9 Författningskommentar

9.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

1 §

Paragrafen ändras på så sätt att hänvisningen till förordningarna (EG) nr 509/2006 och 510/2006 ersätts med en hänvisning till förordning (EU) nr 1151/2012. Ändringen har kommenterats i avsnitt 5.

2 §

I paragrafen görs en språklig ändring genom att uttrycken *geografiska beteckningar*, *ursprungsbeteckningar*, *traditionellt skydd och garanterade traditionella specialiteter* ersätts av samlingsuttrycket *beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel*.

I paragrafens *andra punkt* ersätts hänvisningen till förordning (EG) nr 1234/2007 med en hänvisning till förordning (EU) nr 1308/2013.

I paragrafens *tredje punkt* införs en hänvisning till förordning (EU) nr 1306/2013. Den tidigare hänvisningen till förordning (EU) nr 882/2004 flyttas till en ny punkt, *femte punkten*.

En ny punkt införs i paragrafen, *fjärde punkten*, med en hänvisning till förordning (EU) nr 251/2014.

Ändringarna har kommenterats i avsnitt 5.

9.2 Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877)

10 kap. 7 §

Ändringarna i paragrafen har kommenterats i avsnitt 6.

I paragrafens *första punkt* ersätts hänvisningen till förordning (EG) nr 509/2006 med en hänvisning till förordning (EU) nr 1151/2012.

I paragrafens *andra punkt* ersätts hänvisningen till förordning (EG) nr 510/2006 med en hänvisning till förordning (EG) nr 110/2008 som punkten 4 tidigare hänvisade till.

I paragrafens *tredje punkt* ersätts hänvisningen till förordning (EEG) nr 1576/89 med en hänvisning till förordning (EU) nr 1308/2013.

I paragrafens *fyjärde punkt* ersätts hänvisningen till förordning (EG) nr 110/2008 (som flyttats till paragrafens andra punkt) med en hänvisning till förordning (EU) nr 251/2014.

Paragrafens *femte* och *sjätte* punkt tas bort.

I paragrafens samtliga punkter är hänvisningarna till EU-förordningarna utformade på så sätt att de avser EU-bestämmelser i en viss angiven lydelse, s.k. statiska hänvisningar. Detta har kommenterats i avsnitt 6.

Sammanfattning av promemorian Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel (Ds 2015:13)

Prop. 2015/16:32
Bilaga 1

I promemorian lämnas förslag till ändringar i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Lagen kompletterar ett antal EU-förordningar om ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar, garanterade traditionella specialiteter och traditionella termer på jordbruks- och livsmedelsområdet.

Ändringarna innebär att hänvisningar i lagen till upphävda EU-förordningar ersätts med hänvisningar till nya EU-förordningar som ersatt de gamla EU-förordningarna. Vidare föreslås att lagens tillämpningsområde utvidgas till att omfatta en EU-förordning om geografiska beteckningar för aromatiserade vinprodukter.

Slutligen föreslås att hänvisningar till upphävda EU-förordningar i 10 kap. 7 § varumärkeslagen (2010:1877) avseende särskilda beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ersätts med hänvisningar till nya EU-förordningar som ersatt de gamla EU-förordningarna.

De föreslagna lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Författningsförslag i promemorian Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel (Ds 2015:13)

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag kompletterar

1. rådets förordning (EG) nr 509/2006 av den 20 mars 2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel, och

2. rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd för geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel.

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag kompletterar *Europa-*parlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel.

2 §¹

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör skydd för geografiska beteckningar, ursprungsbeteckningar, traditionellt skydd och *garanterade traditionella specialiteter*

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) 1576/89,

2. rådets förordning (EG) nr 1234/2007 av den 22 oktober 2007

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör skydd för geografiska beteckningar, ursprungsbeteckningar, traditionellt skydd och *traditionella uttryck*

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) 1576/89,

2. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr*

¹ Senaste lydelse 2011:411.

om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("förordningen om en samlad marknadsordning"), och

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen och efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) 1234/2007,

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008,

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd för geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, och

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 7 § varumärkeslagen (2010:1877) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

7 §

Bestämmelserna i 3 § samt 8 kap. 3–8 §§ och 9 kap. ska tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av

1. rådets förordning (EG) nr 509/2006 av den 20 mars 2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel,

2. rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel,

3. rådets förordning (EEG) nr 1576/89 av den 29 maj 1989 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av spritdrycker,

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd för geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,

5. rådets förordning (EG) nr 1493/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin, eller

6. rådets förordning (EG) nr 1234/2007 av den 22 oktober 2007

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel,

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd för geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, eller

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91.

om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (”enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden”).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Förteckning över remissinstanser beträffande promemorian Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel (Ds 2015:13)

Yttrande över promemorian Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel (DS 2015:13) har lämnats av Stockholms tingsrätt, Förvaltningsrätten i Uppsala, Domstolsverket, Polismyndigheten, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Skåne län, Livsmedelsverket, Patent- och registreringsverket, Konsumentverket, Malmö kommun, Upplands Väsby kommun, Norrköpings kommun, Lunds kommun, Forshaga kommun, Trelleborgs kommun, Surahammars kommun, Dals Eds kommun, Ystads kommun, Härnösands kommun, Piteå kommun, Svenska Föreningen för immaterialrätt (SFIR).

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att yttra sig: Regelrådet, Nacka kommun, Lerums kommun, Eskilstuna kommun, Umeå kommun, Skövde kommun, Bjuvs kommun, Eslövs kommun, Mullsjö kommun, Vingåker kommun, Rättviks kommun, Åre kommun, Strömstads kommun, Oskarshamns kommun, Sandvikens kommun, Fagersta kommun, Nordanstigs kommun, Övertorneå kommun, Borlänge kommun, Söderhamns kommun, Sveriges Kommuner och Landsting, Lantbrukarnas Riksförbund, Näringslivets regelnämnd, Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB, Konsumentföreningen Stockholm, KRAV, Kött- och Charkföretagen, Livsmedelsföretagen, Svensk dagligvaruhandel, Svensk Fisk, Svensk Fågel, Svenska Ägg, Sveriges bagare och konditorer AB, Sveriges konsumenter, Förbundet Sveriges småbrukare, Nordbruk, Organic Sweden.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-09-24

Närvarande: F.d. justitieråden Gustaf Sandström och Olle Stenman samt justitierådet Ella Nyström.

Ändringar i lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Enligt en lagrådsremiss den 10 september 2015 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel, och
2. lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Hanna Berglund.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Näringsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 oktober 2015

Närvarande: Statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden
Å Romson, Y Johansson, S-E Bucht, P Hultqvist, H Hellmark Knutsson,
Å Regnér, P Bolund, M Kaplan, A Bah Kuhnke, G Fridolin,
G Wikström, A Hadzialic

Föredragande: statsrådet Sven-Erik Bucht

Regeringen beslutar proposition 2015/16:32 Ändringar i lagen om
kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel